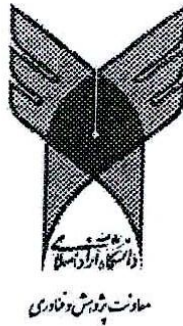

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدا

مشور اخلاق پژوهش

بیادری از خداوند بجهان و اعتماد بر این که عالم محضر خداست و هزاره نامخر بر اعمال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش و پژوهش و نظریه‌آزمایی
چابگاه دانشگاه و احتمالی فرهنگ و تمدن بشری، نادانشجویان و اخصان بهیات علمی و اندامی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد می‌گردیم اصول زیر را در انجام
فحالیست های پژوهشی در نظر قرار داده و از آن تخلفی نکنیم:

- ۱- اصل برانست: الشرام به برانست جویی از حرکت رقیب غیر حرفه‌ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به سلبه‌های غیر علمی می‌آیند.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تمهید به اجتناب از حرکت جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع و اختیار.
- ۳- اصل ترویج: تمهید به رواج دانش و ابداع نتایج تحقیقات و انتقال آن به همکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تمهید به رعایت حریم ماز حرمت و انجام تحقیقات در رعایت جانب تعدد خود داری از حرکت حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: الشرام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهش‌مندان (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل رازداری: تمهید به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد سازمان و کشور و کلیه افراد و نهاد های مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از حرکت پنهان سازی حقیقت.
- ۸- اصل مالکیت مادی و معنوی: تمهید به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه همکاران پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تمهید به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن به پیشبرد توسعه کشور و کلیه مراحل پژوهش.

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه الهیات
پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش: علوم قرآن و حدیث

عنوان:

تفاوت تربیتی دختران و پسران از دیدگاه قرآن و حدیث

استاد راهنما:

دکتر احمد غائی

استاد مشاور:

دکتر محسن احتشامی نیا

نگارنده:

رابحه چیتگری

زمستان ۱۳۹۲

تقدیم به :

یگانه منجی عالم، مهدی موعود (عج) که چشم به راه ظهورش هستیم .

تشکر و قدردانی :

از استادان عزیز ،

استاد غائی و استاد احتشامی نیا که در نگارش این پایانامه از رهنمودهایشان بهره بردم ، تشکر

و قدردانی میکنم .

همچنین از همسر مهربانم و فرزندانم ، که در این زمینه مرا یاری کردند .

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب رابعه چیتگری دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۹۰۰۷۹۸۳۳۰ در رشته علوم قرآن و حدیث که در تاریخ ۹۲/۱۱/۲۸ از پایان نامه خود تحت عنوان: تفاوت تربیتی دختران و پسران از دیدگاه قرآن و حدیث با کسب نمره ۱۸/۵ و درجه بسیار خوب دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم :

- ۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در موارد که دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام .
- ۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است .
- ۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم .
- ۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت .

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضا

بسمه تعالی

در تاریخ ۹۲/۱۱/۲۸

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم رابعه چیتگری از پایان نامه ی خود

دفاع نموده و بانمره ۱۸/۵ بحروف هیجده و نیم و با درجه بسیار خوب

مورد تصویب قرار گرفت .

امضا استاد راهنما

بسمه تعالی	
دانشکده ادبیات و علوم انسانی	
واحد دانشگاهی تهران مرکز	کد واحد: ۱۰۱
عنوان پایان نامه: تفاوت تربیتی دختران و پسران از دیدگاه قرآن و حدیث	
شماره دانشجویی: ۹۰۰۷۹۸۳۳۰	تاریخ شروع پایان نامه: ۹۰/۸/۲۳
رشته تحصیلی: الهیات - علوم قرآن و حدیث	تاریخ اتمام پایان نامه: ۹۲/۱۱/۲۸
استاد / استادان راهنما: دکتر احمد غائی	
استاد/ استادان مشاور: دکتر محسن احتشامی نیا	
چکیده پایان نامه:	
<p>در نظام تربیتی اسلام، تربیت فرزند از اهمیت بالایی برخوردار است و به علت تفاوت‌های زیستی دختران و پسران و نقش‌های متفاوت آن‌ها در آینده، تربیت دختران از پسران متفاوت است. پژوهش حاضر به بیان تفاوت‌های جسمی و روحی و تفاوت در کارکردها و دوران بلوغ متفاوت دختران و پسران می‌پردازد.</p> <p>برتری این تحقیق در استفاده از آیات و روایات است. استفاده از کتب روایی و نیز کتب علمی از ویژگی‌های این تحقیق بوده تا روایات مرتبط با موضوع به خوبی شناخته و بیان شود. هدف از این تحقیق بررسی و مشخص کردن تفاوت‌های تربیتی وارائه‌ی روش‌های تربیتی متفاوت بین دختران و پسران است که در منابع اسلامی وجود دارد تا با استفاده از این روش‌ها پدران، مادران و مربیان تربیت صحیح و متفاوت جنسیتی را برای فرزندان خود به کار گیرند.</p> <p>با نگاهی به آیات و روایات این نکته فهمیده می‌شود که اسلام تربیتی دوگانه را برای دختران و پسران در نظر گرفته و در جنبه‌های مختلف تربیت اجتماعی، اقتصادی، عاطفی و عقلی بایسته‌های تربیتی متفاوتی را برای دختران و پسران مطرح می‌سازد.</p> <p>کلید واژه‌ها: تربیت، قرآن، حدیث، دختران، پسران</p>	

تاریخ و امضاء

نظر استاد راهنما برای چاپ در پژوهش نامه دانشگاه مناسب است

مناسب نیست

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
	فصل اول: کلیات طرح
۴	۱-۱- بیان مسئله
۵	۲-۱- اهداف تحقیق
۵	۳-۱- اهمیت موضوع
۵	۴-۱- سوالات و فرضیه های تحقیق
۶	۵-۱- فرضیه های تحقیق
۶	۶-۱- تعاریف و اژه های کلیدی
۷	۷-۱- روش تحقیق
۷	۸-۱- پیشینه ی تحقیق
	فصل دوم: همسانی در خلقت و جایگاه تربیت در اسلام
۱۰	مقدمه
۱۱	۱-۲- یکسانی در خلقت و ملاک های ارزشی
۱۴	۲-۲- واژه شناسی تربیت (در لغت و اصطلاح)
۱۸	۳-۲- اهمیت تربیت از منظر قرآن و حدیث
۲۲	۴-۲- تربیت کودک در اسلام
۲۴	۵-۲- ارزش دخترداری در اسلام
	فصل سوم: تفاوت های زیستی دختران و پسران
۳۱	۱-۳- تفاوت های جسمی
۳۱	۱-۱-۳- تفاوت های جنینی و مغزی
۳۵	۲-۱-۳- تفاوت در رشد
۳۸	۳-۱-۳- تفاوت در هورمون ها
۴۱	۴-۱-۳- تفاوت در تغذیه
۴۶	۱-۲-۳- تفاوت در رفتار
۴۹	۲-۲-۳- تفاوت در گفتار

۵۱ ۳-۲-۳- تفاوت در بازی
۵۸ ۳-۲-۴- تفاوت در احساس و عاطفه
۶۲ ۳-۲-۵- تفاوت عقلی در دختران و پسران
۶۵ ۳-۲-۳- تفاوت دوران بلوغ
۷۲ ۳-۲-۴- تفاوت نقش ها و وظایف
۷۲ ۳-۲-۴-۱- تفاوت در کار کردها
۷۷ ۳-۲-۴-۲- اهمیت نقش پدری
۸۴ ۳-۲-۴-۳- اهمیت نقش مادری

فصل چهارم: بایسته های تربیتی دختران و پسران

۹۳ ۴-۱- بایسته های تربیت اجتماعی
۹۳ ۴-۱-۱- ضرورت های تربیت اجتماعی دختران
۱۰۶ ۴-۱-۲- ضرورت های تربیت اجتماعی پسران
۱۱۴ ۴-۲- تربیت اقتصادی
۱۱۴ ۴-۲-۱- ضرورت های تربیت اقتصادی دختران
۱۲۱ ۴-۲-۲- ضرورت های تربیت اقتصادی پسران
۱۳۰ ۴-۳- بایسته های تربیت عاطفی
۱۳۱ ۴-۳-۱- ضرورت های تربیت عاطفی دختران
۱۳۳ ۴-۳-۲- ضرورت های تربیت عاطفی پسران
۱۳۶ ۴-۴- بایسته های تربیت عقلی
۱۳۸ ۴-۴-۱- ضرورت های تربیت عقلی دختران:
۱۴۱ ۴-۴-۲- ضرورت های تربیت عقلی پسران

فصل پنجم: جمع بندی و نتیجه گیری

۱۴۴ ۵-۱- آثار تربیت یکسان
۱۴۶ ۵-۲- نتیجه گیری
۱۴۸ ۵-۳- پیشنهاد ها
۱۴۹ کتابنامه

مقدمه

تربیت فرزند در منابع اسلامی (قرآن و روایات) از جایگاه ویژه ای برخوردار است و وظیفه و مسولیتی مهم و حائز اهمیت است که بردوش پدران و مادران نهاده شده است. نحوه ی تربیت در سرنوشت و آینده ی فرزندان نقش موثری دارد به عبارتی اگر فرزندان در مسیر حق و حقیقت حرکت میکنند و یا خلاف آن، والدین نقش اصلی را عهده دار هستند و در سعادت یا عدم سعادت فرزندان موثر خواهند بود.

با توجه به اهمیت تربیت و نقش سازنده ی آن، و نگاهی به تفاوت‌های جسمی و ظاهری دختران و پسران این سوال به وجود می آید که آیا در تربیت دختران و پسران از دیدگاه اسلام تفاوت معناداری وجود دارد؟

آیا این تفاوت‌های جسمی و روحی، تربیت و کارکردهای متفاوتی را ایجاد می کند؟

و این تفاوت‌ها چه تاثیری بر ضرورت‌ها و بایسته‌های تربیتی آن‌ها خواهد داشت؟

نگاهی دقیق به منابع اسلام نشان می دهد که شارع مقدس بر اساس این تفاوت‌ها، تربیتی متفاوت را برای دختران و پسران در نظر گرفته است که در جنبه های مختلف جسمی، روحی، دوران بلوغ و تفاوت در نقش‌ها و وظایف قابل بررسی می باشد.

که البته این تفاوت‌ها به معنای برتری یکی بر دیگری نیست، بلکه لازمه و نشانه ی ساختار خلقت آنها می باشد

وجود مشکلات و ناهنجاری‌ها ی مختلف در جامعه ی امروزی، نشان دهنده ی عدم توجه خانواده ها و مسیولین امر تعلیم و تربیت به این تفاوت‌ها می باشد و گویای این است که این مقوله ی مهم و کاربردی و تاثیر گذار مورد کم لطفی و حتی ظلم واقع شده است

وجود مشکلات رفتاری در مدارس دخترانه و پسرانه در مقاطع مختلف تحصیلی، پرخاشگری‌ها در خانواده و اجتماع، عدم نقش آفرینی به جای زنان و مردان، آمارهای بالای طلاق، مصرف گرایی‌ها و تجمل گرایی‌ها و بسیاری از موارد دیگر ما را به تفکر و تأمل بیشتر و علت یابی این مشکلات واداشت.

منابع اسلامی ما نگاهی قابل توجه به این مقوله دارد و در بین آیات قرآن کریم و منابع روایی چون اصول کافی، بحار الانوار، من لا یحضره فقیه، وسائل الشیعه و آیات و احادیث مرتبط و راه گشا به چشم می خورد. اما متأسفانه در دهه های گذشته و آثار معاصر کمتر به صورت تخصصی به این بحث پرداخته شده است و کارهای تحقیقی کمتر از حد ضرورت و نیاز وجود دارد و در پژوهشهای انجام شده کمتر به ارائه ی الگوهای عملی و کاربردی در تربیت براساس تفاوتها اشاره شده است

از آنجا که اگر فرزندی با توجه به جنسیت خود پرورش نیابد (تربیت دختران باشیوه های پسرانه و پسران باشیوه های دخترانه)، ممکن است در آینده در پیدا کردن هویت جنسی ثابت خود دچار مشکل شود و این مشکلات باعث ناهنجاری در خانواده و اجتماع می شود ،

با توجه به نیاز وافر پرداختن به این مبحث برآن شدیم که با استناد به آیات و احادیث و با بهره گیری از منابع علمی روز به بررسی تفاوت های جسمی و روحی دختران و پسران در جنبه های مختلف گفتار، رفتار، بازی، احساس، تفاوت های دوران بلوغ، پیردازیم و با توجه به تفاوت های موجود در استعدادها و کار کردها، نقش ها و وظایف دختران و پسران را بررسی کرده و ضرورت ها و بایسته های تربیتی را عنوان کنیم و راه کارها و الگوهای عملی را برای استفاده بهتر والدین و مربیان ارائه دهیم.

فصل اول

کلیات طرح

۱-۱- بیان مسئله

تربیت صحیح فرزندان امری مهم و لازم برای سلامت خانواده و سلامت اجتماع است و از آنجا که دختران و پسران در جنبه های جسمی و روحی و توانایی های عملی متفاوت هستند و در آینده نقش های متفاوتی را در خانواده ایفاء خواهند کرد، نیازمند تربیتی دوگانه و متفاوت هستند.

با نگاهی به جامعه ی امروز و دغدغه ها و مشکلات موجود میبینیم که سلامت خانواده و اجتماع به خطر افتاده است. آمار بالای طلاق، رواج فساد و بی بند وباری اخلاقی، رواج درآمدهای نامشروع، مصرف گرایی و روی آوردن به زندگی تجملاتی و.. عواملی هستند که از درون خانواده بروز می کند و سلامت جامعه را به خطر می اندازد. با نگاهی دقیق تر به این مسئله دست می یابیم که عدم تربیت صحیح و به طور خاص، عدم توجه به نیاز های تربیتی متفاوت در دختران و پسران، در محیط خانواده، محیط های آموزشی - پرورشی و در جامعه مسئله ای مهم و تاثیر گذار بوده بلکه از دیدگاه صاحب نظران، عامل مستقیم بسیاری از این مشکلات ذکر شده است، لذا نیازمند است که با نگاهی عمیق و درست به تربیت اسلامی و با بالا بردن آگاهی پدران و مادران از تربیت متفاوت دختران و پسران، به سمت اصلاح سلامت خانواده و اجتماع پیش برویم .

براین اساس مسئله اصلی این پایانامه، عبارت است از شناخت بهتر نیازها و بایسته های تربیتی دختران و پسران برپایه ی بنیادها و آموزه های قرآن و حدیث و البته با عنایت به دست آوردهای روشن علمی متخصصان فن تعلیم و تربیت .

۱-۲- اهداف تحقیق :

الف: هدف کلی:

در این تحقیق بررسی و مشخص کردن تفاوت‌های تربیتی است که در منابع اسلامی بین تربیت دختران و پسران وجود دارد.

ب: اهداف جزئی:

بررسی تفاوت‌های جسمی و روحی و کارکردی در دختران و پسران.

بررسی تربیت متفاوت دختران و پسران در جنبه‌های اجتماعی، اقتصادی، عقلی و عاطفی

۱-۳- اهمیت موضوع:

با توجه به آنچه در بیان مسئله ذکر شد، اهمیت توجه به نیازها و بایسته‌های متفاوت تربیتی برای دختران و پسران کاملاً آشکار می‌شود. بعلاوه، از آنجا که سلامت خانواده نقش مهمی در پیشبرد سلامت اجتماع دارد و پدران و مادران به عنوان عناصر کلیدی تربیت فرزندان نقش مستقیمی در ایجاد سلامت خانواده دارند و مهم‌ترین وظیفه‌ی آنها تربیت فرزندان است.

با توجه به شرایط امروزی جامعه و بروز مشکلات در جنبه‌های فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، و سایر ختار خانواده‌ها به نظر می‌آید که نیاز است مروری دوباره بر مقوله‌ی تربیت فرزند ان داشته باشیم. و لازم است تربیت متفاوت دختران و پسران که ایفا کننده‌های نقش‌های آینده در جامعه هستند به ویژه، بار دیگر از دیدگاه کاملترین مکتب -اسلام- مورد باز بینی و استفاده قرار گیرد. تربیت دوگانه و جنبه‌های مختلف آن از دیدگاه قرآن و حدیث به عنوان منبعی موثق و کامل، بررسی و لحاظ شود.

۱-۴- سوالات و فرضیه‌های تحقیق:

دختران و پسران از لحاظ زیستی چه تفاوت‌های معنی دار و موثری باهم دارند؟

آیا وجود تفاوت‌های زیستی در دختران و پسران، کارکردهای متفاوتی را ایجاد می‌کند؟

آیا این تفاوت‌ها در دختران و پسران، تربیتی دو گانه را ایجاب می‌کند؟

نگاه منابع اسلامی به تربیت دختران و پسران و وظایف مربیان چگونه است؟

۱-۵- فرضیه های تحقیق

- دختران و پسران در جنبه های مختلف زیستی، جسمی و روحی باهم تفاوت های معنادار اساسی دارند.

- وجود تفاوت های زیستی در دختران و پسران، باعث بروز قابلیت ها و توانایی ها و کارکردهای متفاوتی از سوی آنها می شود.

- وجود این تفاوتها، تربیتی دو گانه را برای دختران و پسران ایجاد می کند.

- از نظر منابع اسلامی تربیت دختران و پسران در جنبه هایی متفاوت است، ولذا پدر ان و مادران و مربیان و مسئولین جامعه در قبال آنان وظایف تربیتی متفاوتی دارند .

۱-۶- تعاریف واژه های کلیدی:

تربیت : فراهم کردن زمینه ها و عوامل به فعلیت رساندن یا شکوفا ساختن استعداد های مشخص در جهت رشد و تکامل اختیاری او به سوی هدف های مطلوب و براساس برنامه ای سنجیده میباشد^۱ .

تربیت اقتصادی : آمادگی های لازم در فرد می باشد، به نحوی که ضمن شناختن استعداد اقتصادی خود بتواند آنها را به بهترین وجه شکوفا کند و با اتخاذ میانه روی از منابع موجود طوری بهره برداری کند که در طریق تولید و توزیع و مصرف، شریعت الهی مدنظر بوده و همه این فعالیتها در جهت قرب به خدا و کسب رضای او باشد.»

تربیت اجتماعی: «پرورش جنبه یا جنبه هایی از شخصیت آدمی است که مربوط به زندگی او در میان جامعه است تا از این طریق، به بهترین شکل، حقوق، وظایف و مسولیت هایی خود را نسبت به دیگر هم نوعان، هم کیشان و هم مسلکان خود بشناسد و آگاهانه و با عشق به آن وظایف و مسولیت ها قیام کند.»^۲

۱- محسن فرمهبینی فراهانی - ص ۱۷۹

۲- حاجی ده آبادی - ص ۱۱۵

تربیت عقلی: «فرایند رشد و شکوفاسازی ظرفیت‌های اکتسابی ذهنی و ارزش‌های عقلی نظری و عملی»^۱

تربیت عاطفی: پرورش عاطفه و احساسات و آموزش مهارت‌های استفاده‌ی درست و بجا از عواطف در جنبه‌های مختلف زندگی.

حدیث: در اصطلاح علوم اسلامی بر قول و فعل و تقریر معصوم (ع) اطلاق می‌شود.^۲

۱-۷- روش تحقیق:

روش تحقیق در این پایانامه از روش کتابخانه‌ای استفاده شده است و علاوه بر منابع کتابخانه‌ای اسلامی و تربیتی از مقالات معتبر علمی و پایگاه‌های اطلاع‌رسانی در اینترنت و گفتگو با بزرگان علم استفاده شده است.

۱-۸- پیشینه‌ی تحقیق

در منابع مهم اسلامی احادیث موضوعی مرتبط با تفاوت‌های تربیتی دختران و پسران وجود دارد و این احادیث را می‌توان در آثار علمایی چون کلینی (اصول کافی)، مجلسی (بحار الانوار)، شیخ صدوق (من لایحضره فقیه)، و حر عاملی (وسائل الشیعه) جستجو کرد. با این حال، مسئله قابل توجه اینجاست که موضوع این پژوهش یکی از موضوعاتی است که مطالعات پژوهشی و تخصصی در این زمینه به صورت منابع مستقل و تخصصی کمتر ارائه شده است. در دهه‌های گذشته درباره‌ی موضوع تربیت فرزندان در اسلام ما شاهد آثار بسیاری بوده‌ایم. آثاری درباره‌ی تربیت دختران چون آداب رفتار با دختران (معصومه حیدری، ۱۳۷۸)، اسلام و تربیت دختران (علی قائمی، ۱۳۸۶)، و نیازهای تغذیه‌ای دختران (احمدی زارع) دیده شده است؛ اما به نظر می‌رسد در زمینه‌ی تفاوت‌های تربیتی دختران و پسران آثار مستقل قابل توجهی ارائه نشده است.

۱- حاجی ده‌آبادی - ص ۱۱۵

۲- معارف. ص ۳۲

در سالهای اخیر ما شاهد مطالعات و پژوهشهای تخصصی در این زمینه هستیم که از مهمترین این آثار میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

-جنسیت از منظر دین و روانشناسی (معاونت پژوهش موسسه امام خمینی، ۱۳۹۰)

-آسیب شناسی نظام آموزشی از دیدگاه جنسیتی (معاونت پژوهش موسسه امام خمینی، ۱۳۹۰)

تفاوتهای بیولوژیک زن و مرد (حسینی، سید غلام حسین، ۱۳۷۹)

البته در پژوهشهای ذکر شده بیشتر به اثبات جنبه های تفاوتی در دختران و پسران پرداخته شده است و جای ارائه الگوی کاربردی برای تربیتی متفاوت براساس مفاهیم اسلامی خالیست؛ لذا پژوهش حاضر با بیان تفاوتهای زیستی دختران و پسران، به طرح موارد کاربردی تربیتی در جنبه های مختلف براساس مفاهیم اسلامی می پردازد

فصل دوم :

همسانی در خلقت و جایگاه تربیت در اسلام

مقدمه

سعادت و کمال انسان در گرو تربیت صحیح است و تربیت صحیح وابسته به شناخت صحیح است. از آنجا که فرزندان، امانتهایی از سوی حق تعالی هستند، حق تربیت بر گردن پدران و مادران دارند. پرسش هایی که در این جام مطرح می شود این است که دختران و پسران از نظر دین و علم در چه جنبه هایی باهم تفاوت دارند؟ این تفاوتها چه تاثیری بر تربیت دختران و پسران خواهد داشت؟ دیدگاه قرآن و حدیث درباره ی تربیت متفاوت دختران و پسران چیست؟

با نگاهی به تفاوتهای دختران و پسران در نظام خلقت و طبیعت و نیز در قلمرو مطالعات علمی به این مطلب دست پیدا می کنیم که این تفاوتها در جنبه های مختلف جسمی و روحی مشهود است و لازمه ی آفرینش و نشان عدالت و در مسیر نظام احسن است. وجود این تفاوتها مسلماً تربیت متفاوت و دوگانه ای را می طلبد.

روشن است که این مسئله از دید آفریدگار دانا و حکیم، پنهان نمانده بلکه در دین اسلام-همانگونه که برخی مستندات آن خواهد آمد- به خوبی به آن اهمیت داده شده است و در آیات و روایات متناسب با این تفاوتها، دستور العمل ها و راهکارهایی بیان شده است.

اقتضای سالم بودن هر جامعه ای ایفای نقش های درست و بجا در آن است، برای اینکه در جامعه ی اسلامی شاهد ایفای نقشهای درست زنان و مردان در چارچوب شرع و عرف باشیم نیازمندیم تربیت درست و اصولی را برپایه ی دین برای فرزندانمان در پیش بگیریم.

بر همین اساس نظام اعتقادی و تربیتی اسلام به سلامت خانواده و اجتماع بسیار اهمیت می دهد. سلامت اجتماع در پی سلامت خانواده است و سلامت خانواده در گرو نقش پذیری درست زن و مرد در خانه و ایفای درست نقش پدری و مادری توسط آنهاست.